

Hem>Rättsliga åtgärder>Medling>Medling i familjemål>Medling i familjemål

Medling i familjemål

Medling kan vara särskilt effektivt i gränsöverskridande familjetvister och ärenden där en av föräldrarna har fört bort barnet. Begreppet familjefrågor täcker många olika tvister, från rent privata ärenden till ärenden som involverar myndigheterna.

Vad är gränsöverskridande medling i familjemål?

Gränsöverskridande medling i familjemål är ett förfarande som genomförs av en (eller flera) opartiska kvalificerade utomstående person (medlare). Medlaren har inga beslutsbefogenheter, men hjälper parterna att återuppta kommunikationen och lösa problemet själva.

Den överenskommelse som nås är en skräddarsydd lösning av parternas tvist, som garanterar att de beslut som parterna fattar som föräldrar är till barnets bästa om ett barn berörs.

Familjeärenden rör föräldransvar och umgängesrätt, bortförande av barn, skyddsåtgärder för barn, underhåll av barn eller en f.d. sambo och andra följder av en skilsmässa eller separation.

Parterna uppmanas att ta ansvar för beslut om familjen och först försöka lösa tvister utanför rättssystemet.

Medling kan därför skapa en konstruktiv atmosfär för diskussioner och leda till rättvisa uppgörelser mellan föräldrarna där hänsyn även tas till barnets bästa.

På följande sidor hittar du mer information om

- [Viktiga principer och skeden i medlingen](#)
- [Särskilda aspekter av gränsöverskridande medling](#)
- [Kostnader för gränsöverskridande medling](#)
- [Rättsligt sammanhang för gränsöverskridande medling](#)

Om du vill läsa fördjupad information från ett visst land väljer du det landets flagga.

Hur fungerar det?

Som part kan man ansöka om medling i alla medlemsstater. I vissa medlemsstater kan domaren uppmana parterna i en tvist att försöka med medling.

Om alla parter samtycker till medling bestämmer den valda medlaren en tidplan för medlingen. Hur medlaren väljs beror på vad som gäller i det berörda landet – information om det finns på varje lands sida här till höger.

Juridiska ombud kan spela en viktig roll genom att lämna den juridiska information som behövs för att parterna ska kunna fatta ett välgrundat beslut.

Medlade överenskommelser kan få rättsverkan om parterna begär detta. Detta kan t.ex. ske genom godkännande av domstol eller attest från en notarie.

Det juridiska ombudet kan granska den frammedlade överenskommelsen för att försäkra sig om att den har rättsverkan i alla berörda rättssystem.

Varför bör ni prova medling?

Ni har möjlighet att ha kontroll på lösningen av tvisten.

Medling är en användarvänlig miljö där parterna bestämmer.

Medling ger er möjlighet att revidera och anpassa omfattningen av tvisten.

Det är ni som fattar besluten och ingår överenskommelsen, men ni är inte tvungna att nå en överenskommelse.

Genom att prova medling ger ni inte upp rätten att gå till domstol med ärendet.

Medling är en situation som alla parter i tvisten vinner på.

Medlaren är en opartisk och utbildad medhjälpare som kan hjälpa er att reda ut saken själva.

Medling är relativt billigt jämfört med en rättegång.

Medling går förhållandevis snabbt. Den kan enkelt planeras så att den passar båda parter och kan ske på många olika platser.

Medling möjliggör flexibla (skräddarsydda) lösningar och bidrar till att bevara eller bygga upp konstruktiva framtida förhållanden och kontakter mellan parterna.

Ni kan få stöd och råd av ett juridiskt ombud under medlingen.

Medling kan minska framtida rättstvister.

Via den här länken kommer man till sidan [Hitta en medlare](#).

Gränser för medling

Om det finns tecken på att en tvist inte passar för medling eller om en av parterna (eller båda) inte är villig att försöka sig på medling måste de rättsliga myndigheterna ta över. När man kontrollerar om ett ärende lämpar sig för medling är det särskilt viktigt att fastställa eventuella risker, som våld i hemmet och utsträckningen av sådant våld, narkotika- eller alkoholmissbruk, barnmisshandel osv. Beslutet om ett ärende är lämpat för medling måste fattas individuellt och enligt de normer som tillämpas av medlaren eller medlingsorganisationen.

Senaste uppdatering: 18/01/2019

Den här sidan sköts av Europeiska kommissionen. Informationen på denna sida avspeglar inte nödvändigtvis Europeiska kommissionens officiella ståndpunkt. Kommissionen påtar sig inte något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. Vänligen läs den rättsliga informationen för upplysningar om upphovsrätten till EU-sidor.

Familjerådgivning över gränserna - Belgien

Denna typ av medling regleras av lagen av den 21 februari 2005. Familjerådgivning kan som all annan medling ske inom ramen för ett rättsligt förfarande (rättslig medling) eller utanför ett sådant förfarande (frivillig medling).

Medling som inleds på begäran av en av parterna eller som föreslagits av domaren måste godkännas av alla parter.

Parterna ska komma överens om valet av en medlare (art. 1734.1 i processlagen) som kan vara godkänd av den federala medlingsnämnden. Varje part kan avsluta medlingen (art. 1729 i processlagen). Medlingen kan omfatta hela eller enbart delar av tvisten (art. 1735 §2 i processlagen).

I alla frågor som rör familjemål ska registratören informera parterna om möjligheterna till medling och ge dem all information som behövs (art. 1253ter/1 i processlagen). Vid äktenskapsskillnad på grund av djup och varaktig söndring kan domaren besluta att förfarandet ska skjutas upp under en period på högst en månad för att parterna ska kunna informera sig om medlingen (art. 1255 §6.2 i processlagen). De enheter inom distriktsdomstolens familjeavdelning som handhar uppgörelser i godo utgår i sitt arbete från förlikningsbegreppet (art. 731 i processlagen): Domarna försöker uppnå en förlikning mellan parterna även om de inte dömer i själva målet. Enligt processlagen får domare inte vara medlare.

Medlingen ska vara konfidentiell och medlaren har tystnadsplikt (art. 1728, §1 i processlagen).

Medlingsförfarandet består av tre delar:

- domaren utser en medlare,
- domaren senarelägger målet till en senare tidpunkt och fastställer vilket förskott som ska betalas,
- medlingens resultat: om medlingen lyckas ska avtalsvillkoren skriftligen formuleras i ett dokument (medlingsöverenskommelse), som officiellt kan godkännas av domaren. Om medlingen inte lyckas kan parterna inleda (eller fortsätta) det rättsliga förfarandet eller tillsammans begära att en ny medlare ska utses.

Arvoden, kostnader och även betalningsvillkor ska avtalas på förhand mellan parterna och medlaren.

Länk till en nationell webbsida för medlare i familjemål: <http://www.fbc-cfm.be/fr/trouver-un-mediateur>

Länk till en nationell hemsida för information om familjerådgivning eller medling i allmänhet: <http://www.fbc-cfm.be/fr/mediation>

Länk till den nationella lagstiftningen för medling i familjemål: <http://www.fbc-cfm.be/fr/content/national-0>

Senaste uppdatering: 17/01/2017

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Tjeckien

I Tjeckien regleras medling i lag nr 202/2012 om medling (nedan kallad *lagen*), vilken trädde i kraft den 1 september 2012 och som genomför direktiv 2008/52/EG om vissa aspekter på medling på privaträttens område.

I lagen fastställs den rättsliga ramen för medling på privaträttens område (inbegripet familjemål). För att upptas i förteckningen över medlare och beviljas tillstånd att arbeta som medlare i enlighet med lagen måste en medlare få godkänt på ett specialistprov.

Om det är lämpligt får en domstol förordna parterna att träffa en registrerad medlare i högst tre timmar och samtidigt vilandeförklara målet. Om en part utan skälig anledning vägrar att delta i ett sådant möte med en medlare får domstolen bestraffa detta genom att vägra (i motsats till vad som är gängse) att tillerkänna denne en del av eller hela rättegångskostnaden om parten vinner målet.

Länk till en tjeckisk webbplats med en förteckning över registrerade medlare som arbetar med familjemål:

http://mediatori.justice.cz/MediatorPublic/Public/FR003_ZverejneniVybranychUdaju.aspx

Länk till en tjeckisk webbplats med information om medlingsförfaranden i familjemål eller allmän information om medling:

Någon sådan webbplats finns inte.

Länk till webbplatser som ger tillgång till tjeckisk lagstiftning angående medling i familjemål:

<http://aplikace.mvcr.cz/sbirka-zakonu/ViewFile.aspx?type=c&id=6196>

http://www.cak.cz/assets/zakon-o-mediaci_aj.pdf (lagtexten på engelska)

Senaste uppdatering: 06/03/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Tyskland

En kortfattad presentation av familjerådgivning i Tyskland

Utdrag ur broschyren "Äktenskapslagstiftning" (*Eherecht*) som getts ut av förbundsjustitie- och konsumentskyddsministeriet (*Bundesministerium der Justiz und für Verbraucherschutz*), s. 73:

"6.2.5 Familjerådgivning

Par som genomgår en skilsmässa eller en separation vill ofta nå uppgörelser angående sina familjeförhållanden i godo. I sådana fall är medling ett utmärkt alternativ till ett domstolsförfarande.

Den rättsliga ramen för medling upprättades genom lagen om medling (*Mediationsgesetz*), som trädde i kraft den 26 juli 2012.

Medling hjälper parterna att komma fram till en överenskommelse i godo med hjälp av en neutral part (medlaren). De berörda personerna tar ansvar för lösningen och medlaren har inte behörighet att fatta beslut.

Till skillnad från ett domstolsförfarande innebär detta att de inblandades verkliga intressen och behov kan fastställas och användas för att komma fram till en lösning som skräddarsys för den enskilda konflikten. Det är mindre sannolikt att de inblandade personernas intressen beaktas i samband med ett domstolsbeslut. Sådana lösningar godtas därför av de berörda parterna i större utsträckning och är i allmänhet mer effektiva på lång sikt. Medling kan till exempel leda till överenskommelser om underhåll, tillgångar, äganderätt, föräldransvar eller umgängesrätt.

I mål om äktenskapsskillnad kan domstolen besluta att makarna enskilt eller gemensamt ska närvara vid ett kostnadsfritt informationsmöte om medling, eller delta i någon annan form av tvistlösning utanför domstol vad gäller sammanhängande frågor [1], med hjälp av en person eller ett organ som utses av domstolen. Parterna ska även inge en bekräftelse på att de har deltagit (§ 135 i lagen om förfarandet i familjemål och i mål om frivillig rättsvärd, *Gesetz über das Verfahren in Familiensachen und in den Angelegenheiten der freiwilligen Gerichtsbarkeit*, nedan kallad *FamFG*). Ett sådant beslut kan inte verkställas genom tvångsåtgärder. Domstolen kan emellertid ta hänsyn till en underlåtenhet att följa beslutet vid fördelningen av rättegångskostnaderna (§ 150.4 i *FamFG*).

Detsamma är tillämpligt i mål som rör barn enligt § 156.1 tredje och femte meningarna och § 81.2 nr 5 i *FamFG*. I sådana mål kan domstolen också besluta att föräldrarna ska närvara vid ett informationsmöte om medling eller delta i någon annan form av tvistlösning utanför domstol. Ett sådant beslut kan inte verkställas genom tvångsåtgärder men domstolen kan beakta en underlåtenhet att följa beslutet vid fördelningen av rättegångskostnaderna i målet.

Länkar till tyska webbplatser med information om medlare i familjemål

Mediation bei internationalen Kindschaftskonflikten (MiKK e. V.), Fasanenstrasse 12, 10623 Berlin, Tyskland (medling i internationella mål som rör barn)

<http://www.mikk-ev.de/>

- Zentrale Anlaufstelle für grenzüberschreitende Kindschaftskonflikte beim Internationalen Sozialdienst im Deutschen Verein (ZAnK), Michaelkirchstraße 17/18, 10179 Berlin, Tyskland (medling i gränsöverskridande mål som rör barn)

<http://www.zank.de/>

Länkar till tyska webbplatser med information om familjerådgivning eller medling i allmänhet

- Bundesverband Mediation e.V. (BM), Wittestr. 30 K, 13509 Berlin

<http://www.bmev.de/>

- Bundes-Arbeitsgemeinschaft für Familien-Mediation e.V. (BAFM), Spichernstraße 11, 10777 Berlin

<http://www.bafm-mediation.de/>

Länkar till tysk lagstiftning om familjerådgivning

- Förbundsjustitieministeriet och ministeriet för konsumentskydd, Mohrenstraße 37, 10117 Berlin

<http://www.bmjbv.de/>

- Lag om främjande av medling och andra former av tvistlösning utanför domstol (*Gesetz zur Förderung der Mediation und anderer Verfahren der außergerichtlichen Konfliktbeilegung*) (BGBl. (*Bundesgesetzblatt, Tysklands officiella tidning*) 2012, del I, nr 35 av den 25 juli 2012)

https://www.bmjbv.de/SharedDocs/Gesetzgebungsverfahren/Archiv/Gesetz_zur_Foerderung_der_Mediation_und_anderer_Verfahren_der_aue%CC%9Fgerichtlichen_Konfliktbeilegung.html

[1] Därmed sammanhängande frågor innefattar tvister angående förmögenhetsförhållanden, fördelning av pensionsrättigheter, underhåll, kostnader för den gemensamma bostaden och hushållet.

Senaste uppdatering: 04/11/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [et](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till är dock redan färdig.

Familjerådgivning över gränserna - Estland

Medling i familjemål eller medling i tvister i samband med äktenskapsskillnad är främst avsedd för föräldrar som genomgår en skilsmässa eller separation, och som behöver hjälp av en opartisk expert för att medla i deras meningsskiljaktigheter och underlätta kommunikation och samarbete mellan dem i frågor som rör framtida arrangemang för deras barn och för att ingå avtal i sådana frågor. Syftet med medlingsförbandet är inte i första hand att åstadkomma en förlikning utan att komma fram till fungerande överenskommelser.

Tjänsten är tillgänglig sedan april 2015 och finansieras på följande sätt:

Genom hänvisning till tjänsten av de kommunala myndigheterna i den kommun där barnet är bosatt och med delfinansiering från denna kommunala myndighet.

Genom väckande av talan i domstol och hänvisning till tjänsten av domaren med finansiering från parterna eller, i tillämpliga fall, genom en ansökan om nationell rättshjälp.

På initiativ av och med egen finansiering från en informerad förälder eller genom hänvisning direkt till tjänsten från Estlands medlarförening (med parternas egen finansiering).

Kostnaden för en medlingsprocess som parterna själva betalar varierar från region till region. Ett möte kostar 50–70 euro i Tallinn och andra större estniska städer och 35–50 euro på andra ställen i landet. Ett möte pågår i 90 minuter och parterna kan i genomsnitt förväntas delta i 5–6 möten.

Medling i familjemål får tillhandahållas av experter inom psykologi, den sociala sektorn (bl.a. skydd av barn och socialt arbete) eller juridik som har genomgått en särskild utbildning och innehar utbildningsbevis. Kontaktuppgifter till denna typ av experter finns på webbplatserna för [Estlands medlarförening](#), distriktsdomstolar och kommunala myndigheter.

I Estland regleras genomförandet av medling i familjemål i följande lagstiftning:

[Förlikningslagen.](#)

[Lagen om social trygghet.](#)

[Familjerättslagen.](#)

[Civilprocesslagen.](#)

I den estniska regeringens handlingsprogram för 2015–2016 är en av prioriteringarna att stärka systemet för skydd av barn, bl.a. utvecklingen av medling i familjemål. Socialministeriet och justitieministeriet samarbetar för närvarande för att utarbeta förslag för att komplettera och ändra de lagar, förordningar och administrativa bestämmelser som reglerar denna tjänst, i syfte att förbättra organisationen och finansieringen av tjänsten.

Det finns även internationellt kvalificerade medlare som arbetar i Estland och som har kompetens att hantera medling i gränsöverskridande mål där en förälder har fört barnet till ett land som varken är barnets hemland eller det land i vilket det har sin hemvist. Arbetsspråken är estniska, engelska, ryska och finska. Medlarna kan nås via föreningens [funktionella brevlåda](#).

Senaste uppdatering: 03/04/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Irland

2017 års lag om medling (*Mediation Act 2017*) omfattar inte uttryckligen gränsöverskridande medling, och medling enligt denna lag är alltid frivillig. Om gränsöverskridande medling i familjemål genomförs i Irland gäller bestämmelserna i denna lag.

2017 års lag om medling <http://www.irishstatutebook.ie/eli/2017/act/27/enacted/en/html> trädde i kraft den 1 januari 2018. Genom lagen införs ett omfattande regelverk för att främja tvistlösning via medling som ett alternativ till domstolsprocesser. Målet med lagen är att främja medling som ett praktiskt, effektivt och ändamålsenligt alternativ till domstolsprocesser, och på så sätt sänka de juridiska kostnaderna, påskynda lösningen av tvister och minska den stress och bitterhet som domstolsprocesser ofta leder till.

Lagen

innehåller allmänna principer för hur behöriga medlare ska genomföra medling – avsnitten 6–8,

föreskriver införande av uppförandekoder för hur behöriga medlare ska genomföra medling – avsnitt 9,

föreskriver att kommunikation mellan parterna under medlingen ska vara konfidentiell – avsnitt 10,

föreskriver ett möjligt framtida inrättande av ett medlingsråd för att utöva tillsyn över området – avsnitt 12,

inför en skyldighet för *solicitors* och *barristers* att ge parter i en tvist rådet att överväga medling som ett sätt att lösa tvisten – avsnitten 14 och 15,

gör det möjligt för en domstol att, på eget eller parternas initiativ, uppmana parterna att överväga medling som ett sätt att lösa tvisten – avsnitt 16,

föreskriver vilken verkan medlingen ska ha på preskriptionsfrister – avsnitt 18,

föreskriver att en domstol, vid fördelningen av rättegångskostnaderna i sådana tvister som avses i avsnitt 16 i lagen, om den anser det motiverat får beakta en parts oskäligen vägran eller underlåtenhet att använda sig av medling eller en parts oskäligen vägran eller underlåtenhet att delta i medling efter uppmaning om detta från domstolen enligt avsnitt 16 – avsnitten 20 och 21.

Lagen är tillämplig på alla civilrättsliga förfaranden som kan inledas vid domstol, förutom de undantag som anges i avsnitt 3 i lagen.

Senaste uppdatering: 24/07/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Grekland

Medling i familjemål

Uttrycket medling i familjemål avser *en* form av tvistlösning utanför domstol i familjetvister (dvs. ekonomiska tvister och tvister som rör makars förmögenhetsförhållanden, liknande tvister som uppkommer i samboförhållanden eller förhållandet mellan föräldrar och barn och andra familjetvister), i vilka parterna får hjälp att tillsammans komma fram till en överenskommelse som är godtagbar för alla parter.

I. Medling (*διαμεσολάβηση*) infördes i det grekiska rättssystemet genom **lag nr 3898/2010** om medling på privaträttens område (Greklands officiella kungörelseorgan, serie I, nr 211/16 oktober 2010), som genomför Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/52/EG av den 21 maj 2008.

Enligt artikel 2 i lag nr 3898/2010, "får civilrättsliga tvister överföras till medling genom avtal mellan parterna, under förutsättning att parterna har rätt att lösa tvisten", medan det i artikel 8 i samma lag föreskrivs att: "1. Parterna eller deras juridiska ombud, eller i fråga om juridiska personer deras företrädare, ska delta i medlingen tillsammans med sin advokat. 2. Medlaren ska utses av parterna eller av en av dem utsedd tredje part. 3. Medlingsförfarandet beslutas av medlaren i samförstånd med parterna, vilka kan avbryta medlingen när de så önskar. Medlingen är av förtrolig karaktär och protokollförs inte. Under medlingen får medlaren kommunicera med och möta var och en av parterna". När förfarandet avslutas ska medlaren upprätta en medlingsrapport (artikel 9 i lag nr 3898/2010), med bl.a. den överenskommelse som nåtts, underskriven av medlaren, parterna och deras juridiska ombud. Om minst en av parterna så begär ska medlaren även lämna rapporten till kansliet vid den förstainstansdomstol där medlingen ägt rum, varpå den blir verkställbar.

Medlaren ersätts med ett timarvode för maximalt 24 timmar, i vilket även förberedelsearbete ska ingå. Parterna och medlaren får enas om annan ersättningsmetod. Parterna ska betala lika stora delar av arvodet, om de inte kommer överens om annat. Varje part ska bära kostnaden för sitt eget juridiska ombud. Storleken på timarvodet fastställs och justeras genom beslut av justitieministern, tillika minister för öppenhet och mänskliga rättigheter.

(Se <http://www.diamisolavisi.gov.gr/>.)

II. I **artikel 214B.1 i civilprocesslagen**, som infördes genom artikel 7 i lag nr 4055/2012, har vidare rättslig medling (*δικαστική μεσολάβηση*) införts Enligt nämnda artikel "får privaträttsliga tvister även lösas genom rättslig medling. Det är frivilligt att använda sig av rättslig medling och medlingen får äga rum innan talan väcks eller när den är anhängiggjord". I sista stycket i punkt 3 i samma artikel föreskrivs att "varje berörd part får, genom ett juridiskt ombud som handlar på dennes vägnar, inge en skriftlig begäran om att målet ska hänvisas till den medlande domaren". Artikeln fortsätter "4. Den domstol vid vilken målet har anhängiggjorts får när som helst, beroende på målet och med beaktande av samtliga omständigheter, uppmana parterna att använda sig av rättslig medling i syfte att lösa sin tvist och samtidigt, om parterna samtycker, skjuta upp förhandlingen av målet en kort tid, men inte längre än sex månader. 5. Om parterna når en överenskommelse ska en medlingsrapport upprättas. Denna rapport ska undertecknas av medlaren, parterna och parternas juridiska ombud och originalet ska lämnas till kansliet vid den förstainstansdomstol där medlingen ägt rum ... När medlingsrapporten har lämnats till förstainstansdomstolens kansli, i den mån den visar att parterna har kommit överens om att det föreligger ett anspråk, ska den utgöra en exekutionstitel i enlighet med artikel 904.2 c i civilprocesslagen".

Kostnaderna för rättslig medling omfattas helt av lagen om tillhandahållande av rättshjälp till medborgare med låga inkomster (lag nr 3226/2004).

Två viktiga bestämmelser är den nya **artikel 116A i civilprocesslagen**, (införd genom artikel 1.2 i lag nr 4335/2015), i vilken anges att "när som helst under en rättegång och i alla förfaranden ska domstolen uppmuntra ... val av medling som medel för att avgöra tvisten utanför domstol", och **artikel 214C i civilprocesslagen**, i vilken anges att "domstolen ska föreslå att parterna använder medling om det är lämpligt med hänsyn till omständigheterna i målet. Om domstolens förslag godtas ska förhandlingen i målet skjutas upp i tre månader. Samma sak gäller om parterna själva beslutar att använda medling medan målet är anhängigt".

Det finns ingen lagstiftning i Grekland som särskilt reglerar medling i familjemål, vilket innebär att de allmänna bestämmelserna om medling och rättslig medling som beskrivs ovan är tillämpliga.

Par av olika nationaliteter – gifta eller i ett samboförhållande – lever i flerkulturella familjer och vid skilsmässa eller avslutad relation kan, utöver gängse frågor i samband med familjemål (t.ex. föräldrans ansvar, vårdnad, kontakt med barnet, underhåll till barn, äganderättsfrågor mellan makarna), ännu större problem uppkomma i gränsöverskridande fall, nämligen om ett barn bortförs. Bestämmelserna ovan om medling och rättslig medling kan vara tillämpliga i sådana fall. De är förenliga med de redan tillämpliga bestämmelserna i artikel 7.2 c i 1980 års Haagkonvention och artikel 55.2 e i förordning (EG) nr 2201/2003 (Bryssel IIa-förordningen).

Senaste uppdatering: 18/01/2017

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [es](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Familjerådgivning över gränserna - Spanien

1 Medling i familjemål

Medling i familjemål är helt frivilligt i Spanien. För att underlätta medling i mål som bland annat rör gränsöverskridande medling i familjemål är det enligt den allmänna lagstiftningen om medling tillåtet att genomföra medlingen via videokonferens eller med hjälp av andra elektroniska röst- eller bildöverföringsmedier. Parterna kan ta hjälp av en medlare innan en rättegång inleds eller under en pågående rättegång. Parterna kan även vända sig till en medlare efter avslutad rättegång, om de vill ändra resultatet eller göra det lättare att verkställa domstolens beslut. Om parterna utnyttjar medlingsinstrumentet innan rättegången inleds och när en överenskommelse påskyndas rättsprocessen. I så fall kan parterna nämligen använda sig av ett förenklat förfarande där de tillsammans presenterar överenskommelsen för familjedomstolen (*Juzgado de Familia*). Familjedomstolen godkänner överenskommelsen så länge den inte strider mot lagen eller mot de intressen som parets eventuella minderåriga barn eller barn med funktionsnedsättning har. Om paret inte har några minderåriga barn eller barn med funktionsnedsättning kan parterna även välja att överlämna överenskommelsen direkt till en notarie, som för in den i en handling. Detta ger överenskommelsen samma rättsverkan som ett domstolsbeslut.

Om rättegången har inletts utan att parterna har använt sig av medling kan domaren, med beaktande av omständigheterna i det enskilda målet, besluta att parterna bör använda sig av medling. Familjedomstolen uppmanar i så fall parterna att delta i ett kostnadsfritt informationsmöte. Om de bestämmer sig för att fortsätta med medlingen avbryts inte rättegången, såvida inte parterna ansöker om vilandeförklaring av målet, och om parterna till slut når en överenskommelse godkänns denna av domstolen. Om ingen överenskommelse nås eller om parterna inte vill utnyttja medlingsinstrumentet avgör domstolen alla frågor där parterna är oeniga.

Medling i familjemål är inte möjligt i mål om könsbaserat våld mellan parterna.

Informationsmötet är kostnadsfritt men kostnaden för själva medlingen får parterna själva stå för, såvida de inte har rätt till rättshjälp. All information om vad rättshjälp innebär och kraven för att få rättshjälp finns på <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/servicios-ciudadano/tramites-gestiones-personales/asistencia-juridica-gratuita>

2 Familjemedlaryrket och tillgång till en medlare

Medlaren måste ha en universitetsexamen eller högre yrkesutbildning, och måste dessutom ha fått särskild medlingsutbildning på utbildningsinstitutioner som har godkänts för detta syfte.

Det finns inget krav på att en medlare måste vara registrerad i ett register för att kunna medla i familjemål. Däremot har det upprättats register där medlare kan registrera sig, både på nationell nivå (registret över medlare och medlingsinstitut (*Registro de Mediadores e Instituciones de Mediación*), vars webbplats anges nedan) och i de autonoma regionerna.

Nästan alla autonoma regioner har inrättat en offentlig medlingstjänst. Information om denna finns i medlingssektionen på de autonoma regionernas officiella webbplatser. Här förklarar regionerna olika ingående hur medlingssystemet fungerar och anger länkar till registret över medlare, om ett sådant finns. På webbplatserna finns vanligtvis formulär för att ansöka om medling. I dessa hänvisas till de särskilda organ som har inrättats för att genomföra medlingen.

För att hitta en medlare i familjemål måste man bestämma sig för om medlingen ska ske först när rättegången har inletts eller oberoende av rättegången.

Om medlingen begärs när rättegången väl har inletts hänvisar den relevanta familjedomstolen parterna till de organ för medling i familjemål som är knutna till domstolen. Om medlingen ska ske före eller utanför rättegången måste parterna själva leta upp en medlare. Följande informationskällor kan vara användbara:

– Det register över medlare och medlingsinstitut på nationell nivå som nämndes ovan: <http://www.mjusticia.gob.es/cs/Satellite/Portal/es/areas-tematicas/registros/mediadores-instituciones>

– Följande institut, som justitieministeriet föreslagit: <https://www.administraciondejusticia.gob.es/paj/publico/pagaj/home/>

– De medlingstjänster som domstolarnas allmänna råd (*Consejo General del Poder Judicial*) har föreslagit för provinserna: <http://www.poderjudicial.es/cgpi/es/Temas/Mediacion/Organos-judiciales-que-ofrecen-mediacion/Mediacion-Familiar/>

– De medlingstjänster som inrättats av de olika autonoma regionerna. De autonoma regionernas officiella webbplatser innehåller vanligtvis information om dessa.

Utöver ovanstående källor finns mer information om förfarandet för medling i familjemål, tillämplig lagstiftning, de medlingstjänster som finns i de olika autonoma regionerna och de tillämpliga formkraven på webbplatsen för domstolarnas allmänna råd: <http://www.poderjudicial.es/cgpi/es/Temas/Mediacion>
Senaste uppdatering: 04/09/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [fr](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Familjerådgivning över gränserna - Frankrike

Gränsöverskridande medling i familjemål främjas av internationella och europeiska samordningsinstrument med syfte att nå en snabb och tillfredsställande lösning av tvister. Frankrike har bildat en arbetsgrupp vid sin centrala myndighet som ska arbeta med att främja medling i gränsöverskridande ärenden. Vid medling är det viktigt att alltid redogöra för den nationella lagstiftning som kan tillämpas i gränsöverskridande tvister.

Nationell rättslig ram:

Lag nr 95-125 av den 8 februari 1995 och dekret nr 2012-66 av den 22 juli 1996 utgör grunden för rättslig medling i Frankrike. Alla domare kan med samtycke från parterna i ett tvistemål utse en kompetent, opartisk och utomstående medlare.

Den franska förordningen nr 2011-1540 av den 16 november 2011, som genomför direktivet 2008/52/EG av den 21 maj 2008 har ändrat lagen av den 8 februari 1995. I denna förordning definieras medling som hela det förfarande då två eller fler parter tillsammans med tredje man försöker lösa en tvist genom att nå en överenskommelse i godo. Lagen upprättar gemensamma regler för all medling.

För medlare i familjemål finns en statlig utbildning införd genom dekret av den 2 november 2003 ([artiklarna R.451-66 ff. i lagen om socialt arbete och familjer](#)) och beslutet av den 12 februari 2004 och den 19 mars 2012. Utbildningen är emellertid för närvarande inte obligatorisk för den som vill arbeta som medlare i familjemål eftersom denna typ av medling inte är ett reglerat yrke.

Medlare arbetar antingen i frivilligorganisationer eller som egenföretagare.

Medling i familjemål kan förekomma:

1) före det rättsliga förfarandet: denna medling i familjemål kallas konventionell medling – i detta fall anlitas medlaren direkt av parterna,

2) under det rättsliga förfarandet: artikel 1071 civilprocesslagen, artikel 255 och artikel 373-2-10 i civillagen,

domaren i ett familjerättsligt mål kan föreslå parterna medling och efter deras samtycke utse en medlare.

domaren kan uppmana parterna att träffa en medlare som ska informera dem om medlingsförfarandet.

Överenskommelsen från medlingen kan godkännas av domaren (artikel 1534, 1565 och följande i civilprocesslagen.) Domaren godkänner

överenskommelsen utom i de fall barnets bästa inte beaktas i tillräcklig utsträckning, om föräldrarna inte lämnat sitt samtycke av fri vilja (artikel 373-2-7.2 i civillagen) eller om den mer generellt kan störa den allmänna ordningen.

Kostnad: Det första informationsmötet med medlaren är gratis. Men därefter måste parterna betala. Kostnaden beräknas enligt en officiell avgiftstabell och baseras på principen om en betalning per medling och per person och på grundval av parternas inkomster. Om en person får rättshjälp är det staten som betalar för medlingen, och likaså för den höjning av advokatarvodet som tillkommer enligt avgiftstabellen om medlingen har beslutats av domaren i ett familjerättsligt mål.

Länk till relevanta bestämmelser i civilprocesslagen: [här](#) (56 Kb) [fr](#)

Länk till [webbsida för information från Justitiedepartementet](#) om medling i familjemål

Länk till förteckningar över medlare: närmaste tjänst för medling i familjemål hittar man via följande sökning: "médiation familiale" i fältet "catégories" på webbplatsen [Justice en région](#).

Internationell medling i familjemål:

Internationell medling i familjemål föreskrivs i instrumenten för internationellt samarbete i familjemål (Haagkonventionen av den 25 oktober 1980 och Bryssel IIa-förordningen) för att främja uppgörelser i godo så att barn som bortförts till utlandet kan återlämnas eller så att en förälders umgängesrätt kan regleras.

Berörda personer kan:

1) Kontakta medlare som antingen erbjuder medling kommersiellt eller arbetar i en frivilligorganisation: En förteckning över medlare som kan hjälpa till vid internationella familjemål finns på följande adress: <http://www.justice.gouv.fr/26139> (du kan även klicka [här](#)).

2) **Medling via den särskilda arbetsgruppen vid den centrala myndigheten: Frankrike har en särskild arbetsgrupp vid Justitieministeriet för internationell medling i familjemål (CMFI). Arbetsgruppen erbjuder hjälp i varje nytt gränsöverskridande ärende** som kompletterande åtgärd före, under och/eller efter rättsliga förfaranden. De överenskommelser som sluts ska - efter godkännande av parternas ombud om så behövs - tillämpas av berörda länders domstolar. Om den ena föräldern begär internationell medling i familjemål hos den centrala myndigheten ska denna föreslå den andra föräldern detta. Deltagandet är **frivilligt: det får inte förekomma någon typ av tvång under förfarandet för internationell medling i familjemål.**

Den särskilda arbetsgruppen ska i sitt uppdrag arbeta opartiskt i förhållande till vardera föräldern och helt konfidentiellt.

Medlingen som sker via den särskilda arbetsgruppen är gratis. En begäran - tillsammans med relevanta dokument - som rör ett pågående eller avslutat förfarande i Frankrike eller utomlands ska skickas till följande adress:

Ministère de la Justice

Direction des affaires civiles et du Sceau – BDIP

Cellule de médiation familiale internationale

13 place Vendôme

75 042 Paris Cedex 01

Den kan även skickas via e-post: entraide-civile-internationale@justice.gouv.fr

Länk till det franska Justitieministeriets hemsida (arbetsgruppen för medling i familjemål): <http://www.justice.gouv.fr/justice-civile-11861/enlevement-parental-12063/la-mediation-21106.html>

Senaste uppdatering: 19/01/2017

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Kroatien

MEDLING

Den 1 november 2015 trädde den nya familjelagen (*Obiteljski zakon*) i kraft i Kroatien (Kroatiens officiella kungörelseorgan (*Narodne novine*) nr 103/15).

Lagen består av tio olika delar, där den sjunde delen reglerar obligatorisk familjerådgivning och medling i familjemål.

Obligatorisk familjerådgivning är ett sätt att hjälpa familjemedlemmar att komma överens i frågor som rör familjeförhållanden. Särskild vikt läggs vid att skydda familjeförhållanden där det ingår ett barn och vid rättsverkningarna av om det inte går att nå en överenskommelse och det inleds ett rättsligt förfarande för att avgöra barnets personliga rättigheter. Obligatorisk familjerådgivning utförs av en expertgrupp från ett behörigt socialkontor på den ort där barnet har sin hemvist eller tillfälliga vistelseort eller där makarna eller de ogifta parterna senaste hade sin gemensamma hemvist eller tillfälliga vistelseort. I enlighet med familjelagen ska obligatorisk familjerådgivning inte genomföras innan verkställighets- och säkerhetsförfaranden inleds. Familjemedlemmarna deltar personligen i den obligatoriska familjerådgivningen och företräds inte av ombud.

Obligatorisk familjerådgivning genomförs 1) innan ett förfarande om äktenskapsskillnad mellan makar som har ett gemensamt minderårigt barn inleds och 2) innan ett annat rättsligt förfarande om vårdnad om och umgänge med ett barn inleds. Innan ett förfarande om äktenskapsskillnad inleds, genomförs inte obligatorisk familjerådgivning om en eller båda makarna 1) saknar rättshandlingsförmåga, på grund av att de är oförmögna att förstå innebörden och följderna av förfarandet även om de får experthjälp, 2) har nedsatt omdöme eller 3) saknar känd hemvist eller tillfällig vistelseort.

Obligatorisk familjerådgivning inleds genom en ansökan från en part. Ansökan inges skriftligen till ett socialkontor eller registreras muntligen. När socialkontoret har tagit emot ansökan är det skyldigt att planera in ett möte och kalla parterna. Om socialkontoret anser att ett gemensamt möte under rådande omständigheter inte är lämpligt, eller om en eller båda parterna på skälig grund så begär, inplaneras och hålls i undantagsfall separata intervjuer med parterna.

Medling i familjemål är en process där familjemedlemmar deltar frivilligt. Som ett undantag till detta är det första familjemedlingsmötet före ett förfarande om äktenskapsskillnad obligatoriskt.

Medling i familjemål är en process där parterna försöker nå en överenskommelse i en familjetvist med hjälp av en eller flera familjemedlare. En familjemedlare är en opartisk och särskilt utbildad person som är registrerad i registret över familjemedlare. Det främsta syftet med medling i familjemål är att ta fram en plan för delad vårdnad och andra överenskommelser om barnet. Förutom att uppfylla det syftet kan parterna under familjemedlingen även komma överens i alla andra frågor som rör tillgångar och andra frågor.

Medling i familjemål genomförs inte 1) i mål där ett socialkontors grupp av sakkunniga eller familjemedlaren gör bedömningen att parterna inte kan delta i familjemedlingen på lika villkor på grund av våld i hemmet, 2) om en eller båda parterna saknar rättshandlingsförmåga och är oförmögna att förstå innebörden och följderna av förfarandet även om de får experthjälp, 3) om en eller båda makarnas omdöme är nedsatt och 4) om en makes hemvist eller tillfälliga vistelseort inte är känd.

Familjemedling kan genomföras oberoende av ett rättsligt förfarande, innan ett rättsligt förfarande inleds, under ett rättsligt förfarande eller efter det att ett rättsligt förfarande har avslutats. I enlighet med familjelagen ska familjemedling inte genomföras innan verkställighets- och säkerhetsförfaranden inleds. Som ett undantag till detta kan domstolen under ett verkställighetsförfarande om rätten till umgänge med barnet föreslå för parterna att de tar hjälp av familjemedling. Efter att ha intervjuat parterna och tagit hänsyn till omständigheterna i det enskilda fallet får domstolen därför skjuta upp verkställigheten i trettio dagar och förordna att en professionell person samtalar med barnet eller föreslå för parterna att de tar hjälp av familjemedling för att lösa tvisten. Vid behov får domstolen under intervjun med en professionell person eller under familjemedlingen i ett särskilt beslut närmare specificera villkoren för utövandet av rätten till umgänge med barnet. Domstolen går inte vidare med ärendet om familjemedlingen misslyckades eller om det finns ett behov av skyndsamma åtgärder.

Familjemedlaren och andra personer som deltar i familjemedlingen har tystnadsplikt i fråga om konfidentiella uppgifter om tredje man som de får kännedom om under familjemedlingen, förutom om 1) det är nödvändigt att sprida informationen för att ingå eller genomföra överenskommelsen eller 2) det är nödvändigt att sprida information för att skydda ett barn vars välbefinnande hotas eller för att undanröja risken för en allvarlig kränkning av en persons mentala och fysiska integritet. Familjemedlaren är skyldig att underrätta parterna om hur omfattande tystnadsplikten är.

När det gäller den överenskommelse som nåtts under familjemedlingen föreskrivs i familjelagen att planen för delad vårdnad eller andra överenskommelser som nåtts under familjemedlingen måste upprättas i skriftlig form och undertecknas av alla parter och att de är likvärdiga med en verkställbar handling om domstolen på förslag av parterna godkänner dem i ett icke-tvistemål.

Om parterna inte når en överenskommelse om planen för delad vårdnad, eller något annat omtvistat familjeförhållande, anger familjemedlaren i rapporten om att familjemedlingen har avbrutits huruvida båda parter aktivt har deltagit. Rapporten om att familjemedlingen har avbrutits överlämnas till deltagarna. Familjemedlaren överlämnar en rapport om att familjemedlingen har avbrutits till den domstol som vilandeförklarade målet på grund av att familjemedlingsprocessen pågick.

Om parterna under ett rättsligt förfarande i samförstånd föreslår att tvisten ska lösas med hjälp av familjemedling kan domstolen vilandeförklara målet. I så fall ger domstolen parterna en frist på tre månader för att försöka lösa tvisten med hjälp av familjemedling. Om domstolen under ett rättsligt förfarande anser att det är möjligt att lösa en familjetvist i samförstånd kan även domstolen föreslå att parterna ska ta hjälp av familjemedling. Om parterna går med på att använda sig av familjemedling vilandeförklarar domstolen målet och ger parterna en frist på tre månader för att försöka lösa tvisten med hjälp av familjemedling. Om parterna, inom den tremånadersfrist för att genomföra familjemedlingen som domstolen har fastställt, inte lyckas lösa tvisten inom ramen för familjemedlingen eller om parterna innan denna tidsfrist löper ut föreslår att det rättsliga förfarandet ska återupptas, återupptar domstolen förfarandet. Innan domstolen fattar beslut om att vilandeförklara målet är den skyldig att göra en bedömning av huruvida en vilandeförklaring är lämplig sett till behovet av snabba åtgärder i mål där ett barns rättigheter och intressen avgörs.

Under familjemedlingsförfarandet är familjemedlaren skyldig att underrätta deltagarna om att de måste se till barnets bästa, och familjemedlaren kan med föräldrarnas samtycke låta barnet komma till tals under familjemedlingsprocessen.

Den familjemedlare som genomförde familjemedlingen får inte hjälpa till att skriva expertutlåtanden, göra familjebedömningar eller på annat sätt delta i rättsliga förfaranden där tvisten mellan de parter som deltog i familjemedlingen ska avgöras, förutom i de fall detta föreskrivs i lag.

Om familjemedlingen genomförs av familjemedlare som är anställda inom det kroatiska välfärdssystemet betalar parterna ingen avgift för familjemedlarnas arbete. Om familjemedlingen genomförs av familjemedlare utanför det kroatiska välfärdssystemet betalar parterna deras arvode.

De allmänna bestämmelserna för medling tillämpas på lämpligt sätt vid medling i familjemål.

För mer information, se följande:

Familjelagen (Kroatiens officiella kungörelseorgan nr 103/15)

Bestämmelser om medling i familjemål (*Pravilnik o obiteljskoj medijaciji*) (Kroatiens officiella kungörelseorgan nr 106/14)

Lagen om medling (*Zakon o mirenju*) (Kroatiens officiella kungörelseorgan nr 18/11)

Senaste uppdatering: 23/08/2018

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Italien

Medling i familjemål är en process som makar eller partner som upplever svårigheter frivilligt kan välja att utnyttja för att lösa sin tvist med hjälp av en eller flera medlare. Medlarna har till uppgift att underlätta kommunikationen och hjälpa paren att diskutera både känslomässiga och praktiska aspekter av separationen (bodelning, underhållbetalningar, vem som ska tilldelas det gemensamma hemmet etc.). De har också till uppgift att uppmuntra par att träffa sådana överenskommelser som bäst tillgodoser alla familjemedlemmars behov.

Medling regleras generellt av lagstiftningsdekret nr 28 av den 4 mars 2010, i dess ändrade lydelse, om "genomförandet av artikel 60 i lag nr 69 av den 18 juni 2009, om medling för att lösa privaträttsliga tvister".

I denna lag beskrivs det förfarande som ska tillämpas för att lösa tvister om **överlåtbara rättigheter** utanför domstol. I vissa uttryckligen angivna frågor är medling en **förutsättning** för att den handling som inleder förfarandet ska kunna prövas i sak.

På familjerättsens område är förhandsmedling endast obligatorisk vid tvister om överenskommelser som rör ett familjeföretag (dvs. avtal genom vilka **ägaren till företaget** överlåter hela eller en del av **företaget** till sina arvingar).

I alla andra familjerättsliga tvister är medling frivilligt.

I förfaranden som rör vårdnad om barn kan domstolen emellertid skjuta upp meddelandet av en dom så att makarna, med hjälp av experter, kan ta hjälp av medling för att nå en överenskommelse, särskilt för att skydda barnets eller barnens ideella och materiella intressen.

Medling kan ske **i eller genom offentliga eller privata organ** som är inskrivna i det **register över medlingsorgan** som justitieministeriet för.

En förteckning över medlingsorgan finns på följande webbplats:

 <https://mediazione.giustizia.it/ROM/ALBOORGANISMIMEDIAZIONE.ASPX>

Advokater som tillhör det italienska advokatsamfundet har automatiskt rätt att verka som medlare.

I många kommuner kan man få tillgång till **medlingstjänster i familjemål** genom familjerådgivningscenter eller lokala hälso- och sjukvårdsföretag.

Ett annat förfarande – som skiljer sig från medling men som också syftar till att lösa tvister utanför domstol – är **assisterad förhandling**. Detta förfarande regleras av lagdekret nr 132 av den 12 september 2014, omvandlad efter ändringar till lag nr 162 av den 10 november 2014.

Med assisterade förhandling avses en överenskommelse där parterna har enats om att "samarbeta i god tro för att lösa tvisten i godo". För att överenskommelsen ska vara giltig måste den upprättas skriftligen **med hjälp av en eller flera advokater**, och den måste avse överlåtbara rättigheter.

Till skillnad från överenskommelser som är frukten av medling är överenskommelser om assisterad förhandling **verkställbara** och innebär att tillgångar kan intecknas.

Precis som medling kan assisterad förhandling vara obligatorisk eller frivillig.

På familjerättsområdet är assisterad förhandling alltid frivillig.

I lagstiftningen regleras **assisterad förhandling i frågor som rör hemskillnad och äktenskapsskillnad**, i syfte att nå en samförståndslösning eller en ändring av de villkor som tidigare faststälts.

För **par utan minderåriga barn** (eller med vuxna barn som saknar rättshandlingsförmåga), lämnas överenskommelsen till den allmänna åklagaren vid behörig domstol. Om åklagaren inte hittar några oegentligheter underrättar han eller hon advokaterna om att det inte finns några hinder för förlikning.

För par med minderåriga barn (eller med vuxna barn som saknar rättshandlingsförmåga), måste överenskommelsen översändas till det allmänna åklagarkontoret vid behörig domstol för en kontroll av att barnens bästa garanteras. Om överenskommelsen bedöms se till barnens bästa godkänner den allmänna åklagaren överenskommelsen. I annat fall skickar åklagaren överenskommelsen till domstolens ordförande, som inom de nästföljande 30 dagarna kallar parterna till ett möte.

Den överenskommelse som har nåtts och godkänts på detta sätt har samma **verkan som och ersätter bestämmelser om hemskillnad eller äktenskapsskillnad** och ändrar villkoren i dessa.

Efter ikraftträdandet av lag nr 76 av den 20 maj 2016 kan parterna även använda sig av assisterad förhandling för att upplösa **ett registrerat partnerskap som ingåtts av personer av samma kön**.

Senaste uppdatering: 04/02/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Cypern

Cypern har ännu inte inrättat något lagstadgat medlingsförfarande.

Senaste uppdatering: 13/05/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Lettland

För att underlätta alternativa tvistlösningsmetoder har Lettland antagit lagen om medling

(som varit i kraft sedan den 18 juni 2014).

Den medlingsmodell som domstolen rekommenderar i civilrättsliga förfaranden trädde i kraft den 1 januari 2015. Domare åläggs att erbjuda parterna medling som ett sätt att lösa sin tvist. Medling ska erbjudas i varje skede av förfarandet (efter att en talan har väckts, under rättegångsförberedelserna och vid den preliminära förhandlingen, och även under själva rättegången, fram till dess att prövningen i sak har avslutats).

Flera projekt har genomförts för att främja medling som tvistlösningsmetod:

1. *Rådet för certifierade medlare erbjuder kostnadsfri medlingsrådgivning i domstolar i form av s.k. "medlingstabeller" (dessa är tillgängliga i familjetvister, men inte begränsade till sådana tvister).*

Sedan den 15 september 2016 har justitieministeriet och rådet för certifierade medlare genomfört ett pilotprojekt där alla som har ansökt om att lösa en civilrättslig tvist i domstol har möjlighet att få en timmes kostnadsfri rådgivning av en certifierad medlare. Det går att få domstolsrekommenderad kostnadsfri rådgivning av certifierade medlare vid flera domstolar i Riga och på andra platser i Lettland. Inom ramen för projektet informerar certifierade medlare parterna i ett mål om vad medlingsprocessen innehåller, hur den går till och vilka villkor som gäller. Därefter görs en bedömning av om det går att lösa den specifika tvisten med hjälp av medling.

2. *Projekt – kostnadsfri medling i familjetvister*

Sedan den 1 januari 2017 kan enskilda få statligt stöd från ett program som det har avsatts medel till i statsbudgeten. De har möjlighet att delta i fem kostnadsfria möten med en certifierad medlare för att lösa meningsskiljaktigheter som påverkar barns intressen och hitta sätt att förbättra förhållandet mellan familjemedlemmar. Inom ramen för projektet betalar staten för de fem första mötena (på vardera 60 minuter). Mötena leds av en certifierad medlare. För parterna är mötena gratis. Om tvisten inte är löst efter fem möten står parterna för kostnaderna för ytterligare medlingstjänster. Man bör vända sig till en certifierad medlare eller rådet för certifierade medlare för att få reda på om en viss person har rätt till denna form av medling. Information om projektet meddelas de berörda parterna via domstolar och vidarebefordras till kommuner, socialtjänsten, familjedomstolar osv.

Projektet är avsett att hjälpa 300 par och göra det möjligt för föräldrar med barn att lösa både sådana familjetvister och meningsskiljaktigheter som prövas i domstol och sådana som ännu inte har nått domstolarna. Projektet syftar framför allt till att ge äktenskapsstöd, eller åtminstone lösa meningsskiljaktigheter på ett sätt som bevarar respekten mellan ett barns föräldrar, så att dessa även i fortsättningen kan diskutera med varandra och gemensamt komma överens i olika frågor som rör den dagliga omsorgen om barnet och dess upfostran och utbildning.

En förteckning över certifierade medlare finns på <http://sertificetmediatori.lv/>.

Senaste uppdatering: 13/06/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Obs. Nyligen ändrades ursprungsversionen på [fr](#) av den här sidan. Våra översättare håller på att översätta den nya sidan till svenska.

Översättningen till är dock redan färdig.

Familjerådgivning över gränserna - Luxemburg

Lagstiftning

Medling i familjemål regleras av lagen av den 24 februari 2012 om medling i civila och kommersiella ärenden och en storhertiglig förordning av den 25 juni 2012 om förfarandet för godkännande av rätts- och familjemedlare, det särskilda medlingsutbildningsprogrammet och hållandet av ett gratis informationsmöte (publiceringsreferens Mém A nr 37 av den 5 mars 2012, se <http://legilux.public.lu/eli/etat/leg/loi/2012/02/24/n1/jo>).

I artikel 1251-1.2 i den nya civilprocesslagen föreskrivs de områden där en domstol kan föreslå parterna "medling i familjemål". Det handlar om följande områden:

- Äktenskapsskillnad, hemskillnad för gifta par, hemskillnad för registrerade partner inklusive bodelning samt skifte av samägd och enskild egendom.
- Underhållsskyldigheter, bidrag till hushållets utgifter, barnbidrag och föräldransvar.

Förfarande

Parterna kan använda sig av konventionell medling (*médiation conventionnelle*) eller rättslig medling i familjemål (*médiation judiciaire familiale*).

Konventionell medling kan inledas av varje part helt oberoende av ämnesområde, i enlighet med artikel 1251-22.2 i den nya civilprocesslagen, utan att ett rättsligt förfarande eller ett skiljedomsförfarande har inletts. Föreskrifterna för hur förfarandet läggs upp bestäms i ett skriftligt avtal som undertecknas av parterna och medlaren. Konventionell medling tillåter parterna att välja mellan en medlare som har godkänts av justitieministern eller en annan medlare.

När en domstol ska avgöra i en tvist som har med ett av de ämnen som förtecknas i artikel 1251-1.2 i den nya civilprocesslagen att göra kan domstolen föreslå parterna medling i familjemål. Han eller hon beslutar om ett kostnadsfritt informationsmöte med en godkänd inhemsk medlare eller en medlare som av Luxemburg tillåts verka utan godkännande därför att personen i ett annat EU-land uppfyller krav som liknar de luxemburgska kraven eller i huvudsak är jämförbara med dessa i enlighet med artikel 1251-3.1 tredje stycket i den nya civilprocesslagen. Efterföljande möten kostar 57 euro (priset fastställs genom storhertiglig förordning). Domstolen fastställer en tidsfrist för medlingen som inte får överstiga tre månader. Tidsfristen kan däremot förlängas om parterna gemensamt ber om detta. Personer som saknar tillräckliga resurser kan få ekonomiskt bidrag för rättslig medling i familjemål.

Notera att medlingsöverenskommelser har samma bevisvärde som domstolsavgöranden. I enlighet med Europaparlamentets och rådets direktiv 2008/52/EG av den 21 maj 2008 om vissa aspekter på medling på privaträttens område är sådana medlingsöverenskommelser verkställbara inom hela EU, oavsett om de har slutits utomlands eller inom landet. Överenskommelsen blir verkställbar när den har godkänts av ordföranden för en distriktsdomstol (*tribunal d'arrondissement*). Vid medling i familjemål kontrollerar domaren att överenskommelsen är förenlig med grunderna för rättsordningen, att den inte strider mot barnens bästa, att tvisten kan lösas via medling och att medlaren har godkänts av justitieministern.

Förteckning över godkända medlare:

http://www.mj.public.lu/professions/mediation_en_matiere_civile_commerciale/Liste_des_mediateurs_agrees.pdf

För allmän information om medling på privaträttens område:

http://www.mj.public.lu/professions/mediation_en_matiere_civile_commerciale/

Senaste uppdatering: 18/04/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Ungern

Besök gärna sidan [Medling i medlemsstaterna](#). Den innehåller även information om medling i familjemål.

Senaste uppdatering: 11/12/2017

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Malta

Lagstiftning som reglerar medling

Tillämplig lagstiftning i Malta är kapitel 474, nämligen [lagen om medling](#).

Vad är medling?

Om ett par tvistar med varandra i familjefrågor kan de begära hjälp från en medlare att nå en överenskommelse i godo utan ett formellt domstolsförfarande. Enligt maltesisk lagstiftning är medling ett obligatoriskt steg som paret måste gå igenom innan de kan inleda ett skilsmässoförfarande vid tvistemålsdomstolen (*Civil Court [Family Section]*).

Vem är medlaren och vilken roll har denne?

Medlarens roll är att hjälpa parterna att nå en överenskommelse i godo. Medlaren är en opartisk och oberoende person som utses av domstolen. I vissa fall väljer parterna själva en medlare mot en avgift. Alla medlare har de yrkeskunskaper som krävs för att agera som medlare. De flesta av dem är även familjerådgivare, socialarbetare eller jurister.

En medlare får aldrig vittna inför domstol om vad som sagts under medlingen i det fall parterna går vidare till domstol.

Vem kan ansöka om medling?

Medling kan användas i följande fall:

För separation eller skilsmässa (för skilsmässa ska parterna ha levt åtskilda i minst fyra år).

För underhåll från maken eller maken.

För att reglera frågor i samband med att ett barn föds utom äktenskapet, till exempel omsorg och vårdnad, rätt till umgänge och underhåll.

För att ändra ett avtal om separation eller skilsmässa.

För att ändra ett avtal som reglerar omsorg och vårdnad av barn, rätt till umgänge eller underhåll.

Det krävs inte att parterna är gifta för att de ska få ansöka om medling.

Hur inleds medlingen och vad består den av?

För att få tillgång till medling ska de intresserade parterna inge en skrivelse adresserad till domstolsregistratören och ansöka om tillstånd att inleda medlingen. Skrivelsen ska innehålla båda parternas namn och adresser och i vart fall id-kortsnumret till den person som inger skrivelsen. Skrivelsen behöver inte vara undertecknad av en jurist för att vara giltig. Skrivelsen lämnas till familjedomstolens kansli och förfarandet är helt kostnadsfritt.

Medling kan även inledas genom ett meddelande. Detta förfarande används emellertid när båda de berörda parterna redan är överens om de flesta juridiska aspekterna. Meddelandet innehåller samma uppgifter som en skrivelse, med skillnaden att parterna även inger ett avtal som upprättats av deras juridiska ombud eller gemensamma notarie. Meddelandet ska vara undertecknat av båda parterna tillsammans med deras notarie, eller båda deras juridiska ombud och deras notarie.

När en skrivelse eller ett meddelande inges utses en medlare från en förteckning som upprättats av domstolen. Medlaren kan även väljas privat av parterna själva efter överenskommelse. Medlaren kallar parterna via post att inställa sig i domstolen ett visst datum. Mötena hålls i ett privat rum endast med medlaren, och om parterna önskar, med deras juridiska ombud. Medling kräver inte att ett juridiskt ombud är närvarande.

Tillsammans med parterna undersöker medlaren möjligheten att förlikas. Om medlaren anser att det finns hopp för parets äktenskap eller förhållande kan han skicka dem på familjerådgivning och lägga medlingen på is. Om parterna anser att deras äktenskap eller förhållande inte längre fungerar ska medlaren försöka hjälpa dem att nå en överenskommelse beträffande deras barn och tillgångar.

Om parterna lyckas få till stånd en överenskommelse utformar och läser medlaren upp ett avtal. Om parterna är nöjda med avtalets innehåll inger medlaren formellt avtalet till domstolskansliet så att det kan granskas av en domare. Om domaren godkänner avtalet kan parterna vända sig till en notarie som offentliggör avtalet och ger det officiell status.

Om parterna inte kommer överens avslutas medlingen och parterna är fria att inleda ett domstolsförfarande. Domstolsförfarandet ska inledas vid tvistemålsdomstolen (*Civil Court [Family Section]*) inom två månader efter det att medlingen avslutas. Om parterna inte inleder förfarandet inom denna tidsperiod måste paret genomgå medlingsförfarandet på nytt.

Vad gäller om en av parterna är bosatt utomlands?

En gränsöverskridande tvist föreligger när minst en av parterna har sin hemvist eller vanliga vistelseort i Malta och den andra parten har sin hemvist eller vanliga vistelseort i en annan medlemsstat den dag som

parterna kommer överens om att använda medling efter det att tvisten har uppkommit, medling beslutas av domstol,

en skyldighet att använda medling uppkommer enligt nationell lagstiftning, eller

i fall där en dom eller ett beslut har meddelats av domstol, från den dag då denna dom eller detta beslut meddelades.

I ett sådant fall ska den person som är bosatt eller har sin hemvist utomlands antingen resa till Malta eller ge en fullmakt till sitt juridiska ombud i Malta att företräda honom eller henne. Därefter reser han eller hon endast till Malta för att underteckna avtalet om separation. Å andra sidan, om personer som har sin hemvist eller vanliga vistelseort i Malta inte vet var deras partner vistas (exempelvis om dessa har lämnat Malta eller övergivit sin partner) ska de inge en skrivelse där detta faktum avges under ed. Medlingen avslutas då omedelbart och ett domstolsförfarande inleds av denna person mot den som är frånvarande. Den frånvarande personen företräds av ett ombud som utses av domstolen.

Senaste uppdatering: 11/01/2018

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Nederländerna

Medling är alltid tillåten och används främst på det civilrättsliga och det offentligrättsliga området. Medling äger rum på frivillig grund. I Nederländerna är man i färd med att utarbeta lagstiftning som ska säkerställa att medlingen uppfyller nödvändiga kvalitetskrav.

Det finns flera register över medlare. MfN är en sammanslutning av de största medlarföreningarna och har ett omfattande register över medlare. I detta register finns endast medlare som uppfyller noggrant avvägda kvalitetskriterier. Det finns till exempel en uppförandekod för medlare. På MfN:s webbplats finns också oberoende information om medling och medlare i Nederländerna.

Ett annat register är ADR:s internationella register. Här kan du söka efter medlare och läsa mer om frågor som gäller medling.

I Nederländerna finns det också möjlighet till förlikning i domstol (genom initiativet *Mediation in de rechtspraak*). Det innebär att en domstol i första eller andra instans som handlägger ett mål ska visa de berörda parterna på möjligheten till medling. Domstolen i andra instans kan också hänvisa parterna till "förelärdasamråd" (*ouderschapsouderzoek*) som en väg att genom medling finna en lösning på tvisten.

Du kan också få information från *Juridisch Loket* (kontoret för rättslig information och stöd) och *Raad voor de Rechtsbijstand* (rådet för rättshjälp). Under vissa omständigheter kan kostnader för medling återbetalas helt eller delvis.

Länkar

<http://www.nmi-mediation.nl/>

<http://www.adr-register.com/nl>

<http://www.rechtspraak.nl/hoe-werkt-het-recht/mediation-naast-rechtspraak>

<http://www.juridisch.nl/>

<http://www.rechtsbijstand.nl/>

Senaste uppdatering: 23/10/2018

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Österrike

I österrikiska familjerättsliga mål ska domstolen verka för en överenskommelse i godo. I detta syfte kan domstolen besluta om ett inledande informationsmöte om medling eller rekommendera medling (§ 107.3 nr 2 i lagen om rättsvårdsärenden, *Außerstreitgesetz*). Även om ett team med medlare från två länder uppfyller kraven för familjerådgivning i Österrike måste de sättas samman från fall till fall via förbundsjustitieministeriet (*Bundesministerium für Justiz*), som är central myndighet, samt privata medlarförbund.

Senaste uppdatering: 16/10/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Polen

Medlingsförfaranden i familjemål och mål som rör äktenskapsskillnad och hemskillnad

Medling är en frivillig, konfidentiell form av tvistlösning där parterna i en konflikt eller tvist själva försöker nå en överenskommelse med hjälp av en neutral och opartisk medlare. Vilka frågor som ska diskuteras under medlingen bestäms av deltagarna. Frågor som behandlas kan vara förlikning mellan makar, villkoren för hemskillnad, föräldransvarsfrågor, kontakt med barn, uppfyllande av familjens behov, underhåll till barn samt egendoms- och bostadsfrågor. En överenskommelse vid medling kan även behandla frågor som utfärdande av pass, val gällande barnets skolgång, kontakter med andra familjemedlemmar och/eller förvaltning av barnets egendom.

Fördelar med medling

- Medling hjälper till att minska de negativa känslorna och förstå sina egna och andras behov och minskar således den psykologiska bördan som konflikten medför.

Hur hänförs ett ärende till medling?

- Medling kan genomföras innan talan väcks i målet eller efter att processen har inletts, på grundval av ett domstolsbeslut.
- Medling kräver i samtliga fall samtycke från parterna.
- Varje part får ansöka om medling i vilket skede som helst under domstolsförfarandet.

Vem ska utse medlaren?

- En medlare väljs gemensamt av parterna eller utses av domstolen, främst med beaktande av personer i förteckningen över stadigvarande medlare.

Hur länge pågår medlingen?

- Medlingsförfaranden som har inletts enligt ett domstolsbeslut bör inte pågå längre än tre månader, men får förlängas på gemensam begäran eller av någon annan giltig anledning om det underlättar en överenskommelse.

Medlingsprocessen

- När medlaren får domstolsbeslutet kontaktar denne parterna för att bestämma tid och plats för ett möte.
- Medlaren förklarar bestämmelserna och medlingsprocessen och frågar parterna om de samtycker till medling.
- Medling är en diskussion mellan parterna i medlarens närvaro. Enskilda möten får också hållas mellan medlaren och en av parterna.
- Parterna får välja att inte delta i medlingen.

- Medlingen är konfidentiell. Medlaren får inte avslöja några detaljer om medlingen till tredje part. Protokollen från medlingen innehåller inte några bedömningar eller parternas åsikter.
- En medlare får inte vittna om faktiska omständigheter som denne får kännedom om genom medlingen, såvida inte parterna befriar medlaren från tystnadsplikten.

Vilka möjliga resultat kan medlingen ge?

- Medlingen kan leda till överenskommelser som är godtagbara för och som undertecknats av parterna.
- I mål som rör äktenskapsskillnad eller hemskillnad kan medlingen leda till en förlikning och/eller en överenskommelse mellan makarna, eller till gemensamma rättsliga ståndpunkter. Dessa utgör sedan grund för en lösning av målet i domstol.
- Medlaren ska delge parterna en kopia av protokollet.
- Medlaren ska lämna protokollet och en eventuell överenskommelse till domstolen.
- En överenskommelse som godkänts av domstolen har samma rättsliga giltighet som en förlikning i domstol och innebär att förandet avslutas.
- Domstolen ska vägra att godkänna överenskommelsen om den strider mot lagstiftningen eller principerna i samhället, syftar till att kringgå lagstiftningen, är obegriplig eller innehåller motsägelser.
- Om en överenskommelse som har förklarats verkställbar inte har verkställts i praktiken kan den hänföras till en av domstolen utsedd exekutiv tjänsteman.
- Om ingen överenskommelse nås får parterna väcka talan i domstol.

Vad kostar medlingen?

Parterna står för medlingskostnaderna. Normalt sett betalar varje part hälften av kostnaderna, såvida parterna inte kommer överens om något annat. En part kan ansöka om att undantas från medlingskostnaderna.

Oberoende av utgången i målet får domstolen besluta att en part ska ersätta de kostnader som uppkommit genom en uppenbart oskälig vägran att delta i medling.

Om en överenskommelse nås innan domstolsförhandlingen inleds ersätts 100 % av domstolsavgiften till parten.

Om en överenskommelse nås tillsammans med medlaren under ett senare skede i förandet (efter påbörjandet av domstolsförhandlingen) ersätts 75 % av domstolsavgiften.

Om parterna når en förlikning inför domstolen i första instans i ett mål om äktenskapsskillnad eller hemskillnad och återkallar talan återbetalas 100 % av den domstolsavgift som betalades när talan väcktes. Om parterna har förlikats innan förandet avslutas i appellationsdomstolen ska 50 % av den avgift som betalades för överklagandet återbetalas.

Vid medling utanför domstol fastställer medlingscentret medlarens arvode, eller så kommer parterna och medlaren överens om detta belopp innan medlingen inleds.

Senaste uppdatering: 20/05/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Portugal

FAMILJERÅDGIVNING I PORTUGAL

Avtal ska ingås frivilligt och godkännas officiellt

I Portugal baseras medling på frivillighet. Parterna i en familjetvist som berör barn eller makar kan vända sig till offentlig eller privat familjerådgivning (nedan även kallad *medling*). Domstolen kan också uppmana parterna att prova medling. Parterna får dock inte tvingas till medling om de inte vill delta eller motsätter sig medlingen. Medlingen kan ske före eller samtidigt med ett rättsligt förfarande inför domstol eller hos folkbokföringsmyndigheten. **Avtal om familjerättsliga frågor måste dock alltid godkännas officiellt för att kunna verkställas.** Om parterna har juridiska ombud ska dessa informeras om medlingsmötena och deltar ibland också i dem. I lag nr 29/2013 av den 19 april fastställs de allmänna principerna för medling.

Medling i domstol

Om parterna använder sig av **familjerådgivning innan de vidtar rättsliga åtgärder** och når ett avtal måste de **ansöka om godkännande av avtalet** hos ett folkbokföringskontor som de själva väljer. I detta fall kan avtalet handla om frågor som berör makar (skilsmässa, underhållsbidrag, bostad, användning av den före detta makens efternamn osv.) eller barn (avtal om föräldrarnas ansvar inom ramen för ett skilsmäsoavtal, avtal om underhållsbidrag för äldre barn osv.). Innan folkbokföringsmyndigheten godkänner avtalet ska den allmänna åklagarmyndigheten yttra sig om den del av avtalet som gäller föräldrarnas ansvar gentemot minderåriga barn.

Om medlingen sker innan rättsliga åtgärder har vidtagits och **det enda syftet är att reglera föräldrarnas ansvar gentemot minderåriga barn i ett avtal** (utan att det åtföljs av ett skilsmäsoavtal eller hemskillnadsavtal), måste parterna ansöka om godkännande av avtalet hos den behöriga domstolen.

Om **medlingen sker inom ramen för ett rättsligt förfarande** måste följande gång följas.

Rättsliga åtgärder som berör föräldrarnas ansvar (vårdnad, besöksrätt, underhållsbidrag för minderåriga barn osv.) ska först genomgå en särskild fas i förhandlingarna då sakkunniga hörs samt medling. Domaren kallar parterna till ett möte. Om det inte går att nå ett avtal vid det mötet ska domaren suspendera det i två–tre månader och ålägga parterna att antingen prova medling, om de båda parterna begär eller går med på detta, eller låta domstolens expertavdelning ta upp ärendet vid en särskild förhandling då sakkunniga hörs. När tidsfristen för det suspenderade mötet har löpt ut ska mötet återupptas. Om ett avtal har ingåtts genom något av dessa två förfaranden går domaren vidare med sin utvärdering och sitt godkännande. I annat fall fortsätter förfarandet som en rättstvist.

Enligt artikel 273 i civilprocesslagen får domstolen tillfälligt avbryta ett pågående rättsligt förfarande och hänskjuta ärendet till medling, förutsatt att de båda parterna går med på detta. Detta gäller för alla allmänna civilrättsliga åtgärder, däribland dem som gäller makar (skilsmässa, hemskillnad, underhållsbidrag mellan makar och skilda makar, tilldelning av den gemensamma bostaden när det inte föreligger något tidigare avtal osv.).

Enligt artikel 272.5 i civilprocesslagen får parterna också genom en gemensam överenskommelse begära att de rättsliga åtgärderna ska skjutas upp i tre månader och använda sig av frivillig medling under den perioden.

Om ett avtal uppnås efter medlingen inom ramen för ett rättsligt förfarande måste parterna **ansöka om godkännande av avtalet hos domstolen.**

Åtgärder i familjerättsliga frågor som innefattar folkbokföringsmyndighetens behörighet måste anges i ett förhandsavtal mellan parterna. Annars omfattas åtgärderna av domstolens behörighet. Det kan därför vara fördelaktigt för parterna att genomgå medling på eget initiativ innan förandet inleds. När förandet har lämnats in till folkbokföringsmyndigheten måste myndigheten informera de parter som ansöker om skilsmässa om att det finns en

medlingstjänst, i enlighet med artikel 14.3 i DL nr 272/2001 av den 13 januari. Denna lag innebär att parterna inom ramen för ett förfarande för äktenskapsskillnad i samförstånd som har lämnats in till folkbokföringsmyndigheten, kan använda sig av medling för att uppnå en förlikning mellan makarna eller nå ett avtal om föräldrans ansvar som bifogas skilsmässaavtalet, om myndigheten godkänner detta.

Val av offentlig eller privat medlare, längd och kostnad för medlingen

I allmänhet pågår medlingen i **högst tre månader** i enlighet med artikel 272.4 i civilprocesslagen. Den tidsgränsen får bara överskridas i exceptionella och motiverade fall.

Om parterna använder sig av **privat medling** ska de själva betala medlaren avgifter. Avgifter, regler och tidsplan för medlingen ska anges i det medlingsprotokoll som parterna och medlaren undertecknar när medlingen inleds. Justitieministeriet har en förteckning över offentliga och privata medlare som får användas av de parter som vill välja en privat medlare på sin webbplats <http://www.dgpj.mj.pt/sections/gral/mediacao-publica>.

Om parterna vill använda **offentlig medling** ska de vända sig till kontoret för alternativ tvistlösning vid generaldirektoratet för rättspolitik och boka ett möte för förhandsmedling. De kan ringa, skicka e-post eller ta kontakt genom ett webbaserat formulär. Medlingsprotokollet mellan parterna och medlaren ska undertecknas vid mötet om den offentliga förhandsmedlingen. Protokollet får innehålla uppgifter om medlingens varaktighet, tidsplan för möten och förklaringar av reglerna för förfarandet.

Den offentliga medlingen kostar 50 euro per part, oberoende av antalet planerade möten. Varje part ska betala denna avgift på 50 euro när den offentliga medlingen inleds. Parterna behöver inte betala ersättningen för de medlare som ingår i det offentliga systemet. Den regleras av generaldirektoratet för rättspolitik enligt en lagstadgad taxa.

De offentliga medlingsmötena får hållas i lokalerna för generaldirektoratet för rättspolitik eller på någon annan föreskriven plats på parternas hemort. Inom ramen för offentlig medling får parterna välja en av de medlare som anges i förteckningen över offentliga medlare. Kontoret för alternativ tvistlösning vid generaldirektoratet för rättspolitik utser annars en av medlarna, enligt en angiven ordningsföljd och med hänsyn till deras geografiska närhet till parternas hemort. Denna information lämnas i allmänhet på elektronisk väg.

Om parterna har **rättshjälp** kan denna täcka medlingskostnaderna.

Gränsöverskridande medling och gemensam medling

Vid **gränsöverskridande konflikter** där det inte går att anordna möten där parterna är närvarande fysiskt, går det att använda videokonferenssystem för att utföra medlingen.

I Portugal kan **medlare från andra medlemsstater** vara införda i den förteckning över medlare i familjerättsliga ärenden som justitieministeriet upprätthåller (som omfattar offentliga och privata medlare) och de får också väljas ur förteckningen över offentliga medlare i familjerättsliga ärenden (på grundval av en upphandling). I dessa båda fall gäller samma villkor som för nationella medlare.

I Portugal **är det tillåtet med gemensam medling** inom ramen för de privata och offentliga medlingssystemen. Gemensam medling får användas om parterna önskar detta eller på initiativ från en medlare om denna anser att detta skulle göra det lättare att få fram ett avtal.

Användbara länkar

Följande länkar finns på webbsidan <http://www.dgpj.mj.pt/sections/gral/mediacao-publica>: *länk* till den nationella lagstiftningen om medling, *länk* till förteckningen av privata och offentliga medlare i familjerättsliga ärenden, *länk* till information om medling i familjerättsliga ärenden och medling i allmänhet. Ansökan om offentlig medling kan lämnas in per telefon, + 351 808 26 2000, via e-post till adressen smf@gral.mj.pt eller genom det webbaserade formuläret som du kan öppna via länken <http://smf.mj.pt/>.

Avslutande anmärkning

Uppgifterna i det här faktabladet lämnas endast som allmän information. De innebär inte något åtagande från kontaktpunkten, det europeiska rättsliga nätverket på privaträttens område, domstolarna eller någon annan mottagare. Du måste fortfarande kontrollera den gällande lagstiftningen.

Senaste uppdatering: 28/01/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Rumänien

I lag nr 192/2006 regleras medling och organisationen av medlaryrket. Lagen omfattar allmänna bestämmelser, bestämmelser om medlaryrket (certifiering som medlare, avstängning och uteslutande från tjänst, medlingsrådet, organisation och utövande av medlaryrket, medlaren rättigheter och skyldigheter, medlaren ansvar), medlingsförfarandet (förfarande innan medlingsöverenskommelse ingås, medlingsöverenskommelsen, medlingsprocessen, avslutande av medlingsförfarandet) och särskilda bestämmelser om familjemål och brottmål.

Parterna kan delta i ett informationsmöte om fördelarna med medling, också, i förekommande fall, efter det att talan har väckts vid behörig domstol, i syfte att lösa tvister med hjälp av denna metod. Beviset på deltagande i informationsmötet om fördelarna med medling är ett intyg som utfärdas av den medlare som tillhandahåller informationen. Informationen om fördelarna med medling kan lämnas av domaren, åklagaren, det juridiska ombudet, advokaten eller notarien och i sådana fall intygas det skriftligen.

Frågan som är föremål för medlingen får inte innefatta uteslutande personliga rättigheter som sådana som avser en persons status eller andra rättigheter som parterna inte får utöva enligt ett avtal eller någon annan akt.

Medlingen ska genomföras på samma sätt för alla personer, oberoende av ras, hudfärg, nationalitet, etniskt ursprung, språk, religion, kön, övertygelse, politisk uppfattning, förmögenhet eller socialt ursprung.

Medling är en verksamhet av allmänt intresse. När medlarna fullgör sina skyldigheter har de inte några befogenheter att fatta beslut vad gäller innehållet i den överenskommelse som parterna ska nå, men de får vägleda dem genom att bekräfta att den är laglig. Medling kan äga rum mellan två eller flera parter. Parterna har rätt att fritt välja medlare. Medlingen kan genomföras av en eller flera medlare. Rättsliga organ och skiljedomsorgan, samt andra myndigheter som anförtröts dömande funktioner, ska informera parterna om möjligheten till och fördelarna med medling. De ska också uppmana dem att använda detta verktyg för att lösa sina tvister.

Parterna kan be en notarie att bestyrka överenskommelsen. Den handling som notarien upprättar för att bestyrka överenskommelsen är verkställbar.

Parterna i medlingsöverenskommelsen kan inställa sig vid domstolen för att ansöka om ett beslut om godkännande av deras överenskommelse. Den behöriga myndigheten är antingen den distriktsdomstol inom vars domkrets någon av parterna har sin bostad, vistelseort eller sitt säte, eller den distriktsdomstol inom vars domkrets medlingsöverenskommelsen har ingåtts. Det beslut genom vilket domstolen godkänner parternas överenskommelse ska fattas inom stängda dörrar och är verkställbart.

Särskilda bestämmelser om familjemål. Medling kan användas för att lösa tvister mellan makar angående äktenskapets fortbestånd, hemskillnad, utövande av föräldrarättigheter, fastställande av barnens vistelseort, föräldrars underhåll till barn eller någon annan tvist som kan uppkomma mellan makar angående

deras rättigheter enligt lag. Medlingsöverenskommelse som ingåtts mellan parter i mål/tvister som omfattar utövande av föräldrarättigheter, föräldrars underhåll till barn, eller fastställande av barnens vistelseort ska godkännas av domstolen genom en förlikningsdom.

Parterna ska inge makarnas överenskommelse om att upplösa äktenskapet och överenskommelser i andra frågor med anknytning till äktenskapsskillnad till en domstol som är behörig att meddela dom om äktenskapsskillnad.

Medlaren ska se till att resultatet av medlingen inte strider mot barnets bästa, uppmuntra föräldrarna att främst fokusera på barnets behov och se till att tagandet av föräldrans ansvar eller den faktiska separationen eller skilsmässan inte påverkar barnets uppväxt och utveckling negativt.

Innan medlingsöverenskommelsen ingås, eller, i tillämpliga fall, under förfarandet, ska medlaren kontrollera att det inte förekommer missbruk eller våld i parternas relation och huruvida effekterna av ett sådant tillstånd kan påverka medlingen. Medlaren ska vidare bestämma huruvida en överenskommelse genom medling är lämplig under sådana omständigheter. Om medlaren under medlingen får kännedom om omständigheter som kan äventyra barnets uppväxt eller normala utveckling, eller som väsentligen strider mot barnets bästa, är han eller hon skyldig att rapportera detta till behörig myndighet.

Lag nr 217/2003 om förebyggande och bekämpande av våld i hemmet innehåller bestämmelser om de institutioner som har anförtrots uppgifter för att förebygga och bekämpa våld i hemmet (vilka har en skyldighet att uppmuntra de tvistande parterna att använda medling), om inrättningarna som förebygger och bekämpar våld i hemmet (inbegripet stödcenter för våldsutövare, som erbjuder rådgivning och medling i familjeangelägenheter, med möjligheten att hänvisa ärenden som rör våld i hemmet till medling på parternas begäran), om skyddsordern och finansiering inom området för förebyggande och bekämpande av våld i hemmet.

I civila förfaranden rekommenderar domaren parterna att lösa tvisten i samförstånd genom medling och han eller hon försöker under hela förfarandet att få parterna att förlikas genom att ge dem nödvändig vägledning.

Vid tvister som kan bli föremål för ett medlingsförfarande kan domaren bjuda in parterna till ett informationsmöte om fördelarna med att använda detta förfarande. Om domaren anser det nödvändigt, med hänsyn till omständigheterna i målet, kan han eller hon rekommendera parterna att använda medling för att säkerställa en överenskommelse i godo av tvisten i vilket skede som helst i domstolsförfarandet. Medling är inte obligatorisk för parterna.

Om domaren rekommenderar medling ska parterna (om de inte har försökt lösa sin tvist genom medling innan de väckte talan vid domstol) inställa sig hos medlaren för att få information om fördelarna med medling. Efter att ha blivit informerade bestämmer parterna om de godtar att lösa sin tvist genom medling. Om parterna förlikas godkänner domaren deras överenskommelse i den dom som han eller hon meddelar.

Vid äktenskapsskillnad kan ansökan om skilsmässa åtföljas av den överenskommelse som makarna nått genom medlingen angående upplösningen av äktenskapet och, i tillämpliga fall, regleringen av övriga frågor som rör äktenskapsskillnaden.

Lag nr 272/2004 om skydd och främjande av barns rättigheter innehåller bestämmelser om barns rättigheter (civila rättigheter och friheter, alternativa familjeomgivningar och omvårdnad, barnets hälsa och välbefinnande, utbildning, fritidsaktiviteter och kulturella aktiviteter), bestämmelser om särskilt skydd för barn som tillfälligt eller permanent har berövats skyddet från sina föräldrar (omhändertagande, akut omhändertagande, särskild övervakning och övervakning av tillämpningen av särskilda skyddsåtgärder), bestämmelser om skydd av barn (flyktingar eller, vid väpnad konflikt, barn som har begått brott men som inte anses skyldiga enligt straffrätten, mot övergrepp, försummelse eller utnyttjande, inbegripet ekonomiskt utnyttjande, mot drogmisbruk och alla former av våld, barn vars föräldrar arbetar utomlands, och mot bortförande och alla former av människohandel), bestämmelser om institutioner och inrättningar som har anförtrots uppgifter inom området för skydd av barn på central och lokal nivå, privata organisationer och finansiering av systemet för skydd av barn.

Den offentliga socialtjänsten är skyldig att vidta nödvändiga åtgärder för att säkerställa tidig upptäckt av risksituationer som kan leda till att barnet skiljs från sina föräldrar, och för att motverka kränkande behandling från föräldrar och våld i hemmet. Alla situationer i vilka ett barn skiljs från sina föräldrar och varje begränsning av utövandet av föräldrarättigheter ska föregås av ett systematiskt tillhandahållande av tjänster och förmåner som föreskrivs i lag, med särskilt fokus på ordentlig information till föräldrarna samt rådgivning, liksom terapi eller medling inom ramen för ett åtgärdsprogram.

Senaste uppdatering: 25/01/2017

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Slovenien

I Slovenien regleras medling genom [lagen om medling på privaträttsens område](#) (*Zakon o mediaciji v civilnih in gospodarskih zadevah - ZMCGZ, Uradni list RS [Sloveniens officiella kungörelseorgan]*, UL RS nr 56/08), som enligt artikel 2.1 är tillämplig på medling i familjemål angående krav som parterna fritt kan komma överens om och reglera. Dessutom är [lagen om alternativ tvistlösning](#) (*Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov*, nedan kallad ZARSS, UL RS nr 97/09 och 40/12 - ZUJF) tillämplig på familjeförhållanden. Enligt denna lag ska en domstol tillåta medling mellan parterna i en rättslig tvist.

I artikel 22.1 i ZARSS föreskrivs att medling i tvister som rör förhållandet mellan föräldrar och barn är gratis, eftersom avgifter för medlaren och dennes resekostnader helt täcks av domstolen, inte av parterna. Detta gäller även i fall där förmögenhetsförhållandet mellan makar ska lösas genom medlingen, tillsammans med tvisten som rör förhållandet mellan föräldrar och barn.

Enligt artikel 2 i [reglerna för medlare i domstolarnas program](#) (*Pravilnik o mediatorjih v programih sodišč*, UL RS nr 22/10 och 35/13) ska den domstol som handhar förteckningen över medlare enligt ZARSS, i enlighet med programmets behov, fastställa det maximala antal medlare som kan upptas i förteckningen för ett särskilt område. För medling i familjemål ska domstolen, mot bakgrund av antalet medlare i förteckningen, beakta det faktum att medling i tvister som rör förhållandet mellan föräldrar och barn kan genomföras av två medlare, varav en är advokat medan den andra har expertkunskaper och erfarenhet inom psykologi eller något annat liknande område.

Några andra bestämmelser om medling i familjemål finns inte i slovensk lagstiftning. I den nya familjelagen kommer medling i familjemål att regleras mer utförligt.

Förteckningen över medlare är tillgänglig på webbplatserna för de enskilda domstolarna samt på justitieministeriets webbplats. Nämda ministerium sköter centralregistret över medlare som deltar i domstolsprogrammen enligt ZARSS.

Relaterade länkar:

[Allmän information om medling](#) (det finns ingen separat länk för medling i familjemål)

[Centralregistret över medlare](#)

Senaste uppdatering: 23/03/2018

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Slovakien

1. Allmän information om medling

I Slovakien äger medling i familjemål endast rum på grundval av frivilligt deltagande. Den genomförs av medlare som inte är specialiserade på familjerätt. En domstol har inte någon skyldighet att besluta om eller rekommendera medling för att lösa en tvist. En domstol får endast ge parterna rådet att försöka med medling för att lösa en tvist.

2. Länk till förteckning över medlare i Slovakien

En länk till en slovakisk webbplats där en förteckning över medlare är tillgänglig finns på <http://www.komoramediatorov.sk/>, där medlemmar i det slovakiska medlarförbundet (*Slovenská komora mediátorov*) är upptagna, samt på <http://www.najpravo.sk/>, där medlare förtecknas efter den region eller det distrikt där de finns. En fullständig förteckning över medlare som har genomgått en utbildning för att arbeta som medlare är tillgänglig på det slovakiska justitieministeriets webbplats (*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*) <http://www.justice.gov.sk/>.

3. Länkar till webbplatser om medling i familjemål och medling i allmänhet

Allmän information om medling finns på det slovakiska medlarförbundets webbplats, <http://www.komoramediatorov.sk/>, liksom på <http://www.najpravo.sk/>.

4. Länk till slovakisk lagstiftning

Någon särskild nationell lagstiftning om medling i familjemål har ännu inte antagits. Medlingsförfaranden på detta område – samt på andra områden där medling är tillåten för tvistlösning utanför domstol – äger rum i enlighet med [lag nr 420/2004 om medling och om ändring av vissa lagar](#).

Senaste uppdatering: 10/07/2019

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Finland

I Finland finns följande tre olika förfaranden för medling i familjemål: 1) Medling utanför domstol, 2) domstolsmedling som ett självständigt förfarande och 3) medling som en del i verkställandet av ett beslut avseende vårdnad om barn eller umgängesrätt.

1. Medling utanför domstol

I enlighet med äktenskapslagen (234/1929) ska konflikter och rättsliga frågor inom familjen i första hand såvitt möjligt redas ut genom förhandlingar mellan parterna och avgöras genom avtal. Om familjemedlemmar behöver hjälp utifrån för att lösa konflikter kan de be om hjälp från medlare i familje frågor som finns att tillgå via kommunens socialnämnd. I flertalet fall är de familjemedlare som utses till uppgiften anställda vid en uppfostrings- och familjerådgivningsenhet eller en annan socialtjänst. Medling i familje frågor är åtskild från andra social- och familjerådgivningstjänster och dess syfte är att finna lösningar på konflikter mellan parter genom ömsesidiga samtal och förhandlingar. Förutom av kommunerna erbjuds medlingstjänster av kyrkan och andra organisationer och enskilda med behörighet att bedriva medling.

Medlaren specifika uppgift är att skydda barnens rättigheter i samband med en skilsmässa. Medlaren hjälper föräldrarna att hantera alla frågor med anknytning till barnen på ett vänskapligt sätt. Detta innebär bland annat överenskommelser om huruvida båda föräldrarna fortsatt ska ha gemensam vårdnad om barnen, vem barnen ska bo hos och hur de ska träffa den andra föräldern, samt hur föräldrarna ska dela på ansvaret för barnens försörjning. Om föräldrarna når en överenskommelse hjälper medlaren dem att upprätta ett avtal. För att överenskommelsen ska vara verkställbar uppmanar medlaren föräldrarna att se till att en barnatillsynsman beräftar den. En stadfäst överenskommelse är likvärdig med ett domstolsbeslut.

Familjemedling är frivillig, sker under konfidentiella former och är kostnadsfri. Hela familjen eller makarna tillsammans eller var för sig kan kontakta familjemedlingsenheten.

2. Domstolsmedling

Domstolar kan medla i ärenden avseende vårdnad, boende, umgängesrätt och underhåll för barn (10 § i lagen om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar, 394/2011). Medling är ett förfarande som är åtskilt från lagföring. Det är frivilligt, men kräver båda föräldrarnas samtycke. Det går fortare och kostar mindre än en rättegång.

Medling inleds när parterna begär medling av en domstol. Det går även att hänskjuta ett mål från en rättegång som redan inletts till medling. Medlingen kan när som helst avbrytas. Medlaren är en domare som biträds av en sakkunnig, vanligtvis en psykolog eller en socialarbetare. Parterna i medlingen kan biträds av en advokat som de själva valt eller av ett annat biträde. Vid domstolsmedling går det att ansöka om rättshjälp från staten för att täcka biträdets arvode. Vid domstolsmedling ska barnets bästa alltid värnas. När domstolen avgör om en överenskommelse kan stadfästas ska hänsyn tas till lagen angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983) och lagen om underhåll för barn (704/1975). En stadfäst överenskommelse är likvärdig med ett domstolsbeslut. Om en överenskommelse inte kan nås avslutar domstolen ärendet. Om ärendet har hänskjutits till medling från en rättegång, och om medlingen misslyckas, återförs ärendet till rättegången.

3. Medling som en del i ett verkställighetsförfarande

Denna typ av medling är enbart tillgänglig när en av föräldrarna har inlett ett verkställighetsförfarande vid en tingsrätt. I detta fall finns redan ett domstolsbeslut, som inte efterlevts av den ena föräldern.

I enlighet med lagen om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt (619/1996) utser domstolen i princip medlare om en ansökan inkommit till domstolen om verkställighet av ett beslut avseende vårdnad eller umgängesrätt. Medlaren är vanligtvis en psykolog med kunskap om barnpsykologi, en socialarbetare med kunskap om skydd av barn eller en barnatillsynsman. Syftet med medlingen är att underlätta samarbetet mellan barnets föräldrar eller andra berörda parter, för att garantera barnets välbefinnande. Medlaren anordnar ett möte mellan föräldrarna och samtalar privat med barnet (eller barnen) för att förhöra sig om dess eller deras önskemål och synpunkter, om detta låter sig göras med hänsyn till barnets (eller barnens) ålder och mognad. Medlaren utarbetar en rapport om medlingen till domstolen. Om medlingen inte leder till en överenskommelse mellan föräldrarna meddelar domstolen ett avgörande på grundval av bland annat medlaren rapport.

Om medlare

Kommunens socialnämnd har ansvar för att anordna familjemedling. Kommunernas kontaktuppgifter återfinns på <http://www.kommunerna.net/sv/Sidor/default.aspx>

Det finländska advokattförbundet utbildar advokater för att de ska kunna verka som medlare i familjerättstvister:

<http://www.asianajaliitto.fi/sv>

Domstolsmedling är tingsrätternas ansvar. Tingsrätternas kontaktuppgifter återfinns på nedanstående webbplats tillhörande rättsväsendets administration: <http://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/sv/index/yhteystiedot.html>

Om medling

Medling på webbplatsen tillhörande rättsväsendets administration: <http://oikeus.fi/sv/index/Broschyter/perheasioidensovittelu.html>

Justitieministeriets broschyr om domstolsmedling i vårdnadstvister:

https://oikeus.fi/material/attachments/oikeus/yleisetliitetiedostot/0ugboQQ3/2016_Huoltoriidan_sovittelu_SWE.pdf

Broschyr på engelska: <https://oikeus.fi/sv/index/Broschyre/asiantuntija-avusteinenhuoltoriitojensovittelu.html>

Finlands institut för hälsa och välfärd, Handbok för barnskyddet, familjemedling:

<https://www.thl.fi/sv/web/handbok-for-barnskyddet>

Det finländska advokatförbundets förfarande för uppgörelse i godo av familjerättsärenden:

<http://www.asianajajaliitto.fi/sv>

Finlands forum för medling:

<http://www.ssf-ffm.com/svenska/index.php>

Nationell lagstiftning

Särskilda bestämmelser om medling i familjefrågor finns i följande lagar:

Äktenskapslagen (234/1929):

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1929/19290234?search%5Btype%5D=pika&search%5Bpika%5D=avioliitolaki#O1L5>

Lag angående vårdnad om barn och umgängesrätt (361/1983):

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1983/19830361>

Lag om verkställighet av beslut beträffande vårdnad om barn och umgängesrätt (619/1996):

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/1996/19960619>

Lag om medling i tvistemål och stadfästelse av förlikning i allmänna domstolar (394/2011):

<http://www.finlex.fi/sv/laki/ajantasa/2011/20110394>

Senaste uppdatering: 08/02/2018

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.

Familjerådgivning över gränserna - Sverige

Medling i familjemål

En allmän utgångspunkt i svensk lagstiftning är att samförståndslösningar antas vara bäst för barnet. Regelsystemet har därför utformats på ett sådant sätt att man i första hand ska försöka få föräldrarna att komma överens i frågor som rör barnen.

Vem kontaktar man?

Socialtjänsten har ett särskilt ansvar och ska bl.a. erbjuda föräldrar samarbetsamtal. Dessa samtal syftar till att nå enighet mellan föräldrarna, se vidare information om [samarbetsamtal](#). Om föräldrarna kommer överens, kan deras samförståndslösning tas in i ett avtal som godkänns av socialtjänsten. Även domstolarna har ett ansvar för att i första hand försöka nå en samförståndslösning mellan föräldrarna. Om detta inte lyckas, kan domstolen besluta om samarbetsamtal eller medling.

När kan medling användas och inom vilka områden är det mest vanligt?

Medling i familjemål vid domstol är tänkt att användas i sådana fall där t.ex. samarbetsamtal inte har lett till resultat men det fortfarande bedöms finnas en möjlighet för föräldrarna att komma överens i frågor som rör barnen.

Finns det särskilda regler som måste följas?

Det är domstolen som bestämmer vem som ska utses till medlare. Ett beslut om medling förutsätter i och för sig inte samtycke från föräldrarnas sida, men det kan vara svårt för en medlare att utföra sitt uppdrag om en förälder direkt motsätter sig att en medlare utses. Medlaren bedömer, i samråd med domstolen, hur medlingen ska läggas upp. Det finns inte någon uppförandekod eller liknande för medlare.

Information och utbildning

Det finns inte något nationellt utbildningsorgan för medlare.

Vad kostar medling?

Medlaren har rätt till skälig ersättning för arbete, tidsspillan och utlägg. Ersättningen betalas av staten.

Senaste uppdatering: 02/06/2015

De nationella versionerna av sidan sköts av respektive kontaktpunkt. Översättningarna har gjorts av EU-kommissionen. Det är möjligt att översättningarna ännu inte tar hänsyn till eventuella ändringar som de nationella myndigheterna har gjort. Varken det europeiska rättsliga nätverket eller kommissionen påtar sig något som helst ansvar för information eller uppgifter som ingår eller åberopas i detta dokument. För de upphovsrättsliga regler som gäller för den medlemsstat som ansvarar för denna sida hänvisas till det rättsliga meddelandet.